

# Z P R A V O D A J

MAJ  
Zpravodaj 102  
753 02 HRANICE n. B.

## města Hranic a lázní Teplic n. B.



Jiří Andryšek: Cestou do Velké

## PROSINEC 1988

Ročník XXX.

## HRANICKÝ AKAD. MALÍŘ FERDINAND HELSNER 1867—1925

Od konce devadesátých let 19. století až do své smrti v r. 1925 bydlel a pracoval v Hranicích jako malíř portrétů, kostelních obrazů a restaurátor starých obrazů akademický malíř Ferdinand Helsner. Je znám více jako zakladatel a majitel agilního a úspěšného fotografického závodu, vydavatel a velkovýrobce fopohlednic města Hranic, lázní Teplic n. Bečvou a okolních obcí na počátku 20. století až do konce první světové války a prvních let republiky.

Ferdinand Helsner se narodil 29. září 1867 v Holešově jako syn holešovského měšťana, krejčovského mistra Karla Helsnera (nar. 1829) a jeho manželky Antonie (nar. 1830), dcery holešovského mlynáře Antonína Čecha. Podle žákovských katalogů Akademie výtvarných umění ve Vídni absolvoval 8 tříd obecné a měšťanské školy, potom navštěvoval jeden rok soukromou malířskou školu malíře Josefa Grandauera ve Vídni. V r. 1884 byl přijat na akademii umění a studoval v roce 1884—85 ve všeobecné malířské škole u prof. Kristiána Griepenkerla. Studia na vídeňské akademii umění dokončil v roce 1888.

Jeho matka se po smrti manžela Karla Helsnera r. 1883 v Holešově, přestěhovala s rodinou do Hranic, kde si starší její syn mechanik Karel Helsner (nar. 1855) otevřel r. 1885 mechanicko-strojnickou dílnu s prodejem a opravou jízdních kol, šicích strojů ap. v domě čp. 125 na Motošíně v dnešní ulici 28. října. Závod vedl pak až do své smrti r. 1920. Po něm jej převzala Hedvika Schneidrová a vedla jej do r. 1938. Také starší dcera holešovského Karla Helsnera, Mariana Josefa Helsnerová (nar. 1859) se provdala v Hranicích r. 1890 za mechanika Jana Ersepkeho do Nového Jičína. Její mladší sestry Antonie (nar. 1860) a Marie (nar. 1863) měly poč. 20. stol. obchod krátkým zbožím na náměstí v domě čp. 75.

Syn Ferdinand Helsner, nar. 1867, pracoval po absolvování malířské akademie nějaký čas ve Vídni, aby získal kvalitní odborné znalosti a nejnovější zkušenosti v oboru umělecké fotografie. Po návratu do Hranic založil zde jako akademický malíř a zkušený fotograf velkovýrobu bromostříbrnatých fotodesek nekoličného druhu, které již r. 1900 nabízela „*fa Ferd. Helsner, první česká továrna na fotografické desky*“ a zaslala je českým fotografům a fotoamatérům na Moravě i do Čech. Helsner zřídil ve svém fotozávodě také „*ústav pro fototisk*“ pohlednic s původními záběry z města Hranic, lázní Teplic n. B. a větších obcí hranického okresu, které později stále doplňoval novými fotosnímky. Zaměstnával proto v závodě další fotografy—pomocníky. *Tisíce těchto pohlednic z let 1900—1925, vydaných Helsnerem, dokumentují tehdejší vzhled a stavební proměny města Hranic, lázní Teplic n. B.* Helsner sám kromě obvyklých fotografických prací prováděl citlivě kolorování zvětšenin fotografických portrétů, napodobujících malované obrazy.

Rozsáhlá Helsnerova činnost v oboru fotografie zastínila jeho uměleckou výtvarnou činnost akademického malíře v Hranicích a na severovýchodní Moravě. Protože nebyl členem žádného sdružení výtvarných umělců, nepořádal žádné výstavy svých obrazů, nebyly jeho malířské práce známé pražským historikům umění a jeho jméno neuvádí proto ani Nový slovník československých výtvarných umělců P. Tomana, vydaný v Praze r. 1947 a 1950.

Rozsah a druh Helsnerových malířských prací dokládá nejlépe vlastní jeho oznámení, otištěné r. 1906 ve formě inserátu na konci monografie V. Bartovského dějin města Hranic, vydané tiskem toho roku v Hranicích, na jejímž vybavení deskami původních fotosnímků se Helsner přímo podílel. Bydlel tehdy již ve Vrchlického ulici čp. 2 (tj. dnešní Čechově ulici) ve vlastním domě čp. 130 a 131 (kte-

rý později postoupil svým sestrám Antonii a Marii), v zadní zahradní části domu čp. 130 měl malířský ateliér, a byla tu umístěna také fotodílna. Helsner nabízel ve svém oznámení malbu podobizen v životní velikosti, provedených v černé křídě, v barvách olejových, akvarelových nebo pastelových, malbu kostelních obrazů, křížových cest, oltářních obrazů i nástropních maleb v tempeře, restaurování starých obrazů podle osvědčené metody Pettenkofenovy, obrazy k výzdobě bytů, zárnové, krajinné i obrazy svatých. Ještě v druhém vydání Bartovského knihy dějin města Hranic, vytištěné v r. 1924 a vybavené opět zcela novými Helsnerovými fotografickými záběry ulic a objektů města Hranic a lázní Teplic n. B., otiskl Helsner oznámení, že maluje portréty osob. Byl sice majitelem prosperujícího fotoatelieru, malbu portrétů a obrazů prováděl však nepřetržitě až do konce života.

Akademický malíř Ferdinand Helsner i jeho starší bratr Karel Helsner byli po celou dobu působení v Hranicích členy českého čtenářsko-pěveckého spolku Občanské besedy Jurik, založeného r. 1862. Karel byl také řadu let funkciónářem tohoto vlasteneckého spolku. Není divu, že Ferdinand Helsner vyzdobil strop divadelního a tanečního sálu Besedního domu na náměstí čp. 121 čtyřmi velkými nástropními malbami významných osobností v dějinách města Hranic, zasazenými do ozdobných rámečků. Postavy v nadživotní velikosti, umístěné v čtyřech rozích stropu sálu, představovaly zakladatele města Hranic, rajhradského benediktinského mnicha Jurika, oravského markraběte Přemysla Otakara, který údajně povolil klášteru Hradiště u Olomouce vysadit Hranice na město, hradištského opata Chválka, který dal údajně město opevnit hradbami, a osvětského spisovatele, buditele a historika města Hranic Jos. H. A. Gallaše. Tyto osobnosti byly nepochybně vybrány vůdcem hranických Čechů dr. Frant. Šromotou a V. Bartovským z Gallašova popisu dějin města Hranic. Idealisované podobizny postav a jejich oděv byly Helsnerem malířsky pečlivě a dovedně provedeny, což dokazuje fotografie Ballašovy hlavy, pořízená Helsnerem z celkového Gallašova obrazu, reprodukováno jako zvláštní příloha v Bartovského monografii města Hranic z r. 1906. Helsner ji použil a reprodukoval také pro r. 1905 tiskem vydanou „*Národní obětinu Hranickou*“ spolu se snímkem Gallašova rodného domku. Helsnerovy malované obrazy na stropě sálové místnosti hranické Besedy byly zničeny v r. 1932, při zboření staré budovy Besedy pro postavení nové moderní budovy firmou Baťa na náměstí čp. 121 (dnes dům SK ROH).

Helsner restauroval r. 1908 odborně a úspěšně všechny barokní oltářní obrazy ve farním kostele Svaté sv. Jana Křtitele v Hranicích, malované v druhé polovině 18. století malířem Janem Steinerem, Josefem Sternem a Josefem Pilzem, a obnovil také malby na klenbě chrámové lodi.

V městském muzeu v Hranicích je v galerii obrazů hranických malířů vystaven jediný Helsnerův obraz, menší olejomalba starého muže (údajně Helsnerova otce), což bude nutné ověřit v přírůstkovém katalogu muzejních sbírek. Helsnerův otec zemřel již r. 1883 ve věku 54 let, hlava zobrazené osoby představuje však velmi starou osobu, snad malířovu matku Antonii, zemřelou r. 1921 ve věku 91 let. Jako dobrý portrétista, člen české společnosti a agilní člen Občanské besedy Jurik maloval Helsner nepochybně i portréty dlouholetého předsedy Besedy, vůdce hranických Čechů a prvního českého starosty města dr. Františka Šromoty, jeho manželky, továrníka Antonína Kunze a jiných známých osobností tehdejšího nadšeného národního života Hranicka. Lze předpokládat, že některé kvalitní Helsnerovy portréty a jiné jeho obrazy se dosud nacházejí v domácnostech starých hranických rodin, resp. rodin pocházejících z Hranic a okolí. Za více než 20 let malířského působení v Hranicích vytvořil Helsner i některé oltářní obrazy a křížové cesty pro kostely širokého okolí města. *Soupis Helsnerova malířského díla* bude nepochybně doplněn dalšími nově zjištěnými jeho obrazy, aby bylo možné zhodnocení rozsahu jeho umělecké tvorby.

Akademický malíř Ferdinand Helsner, majitel fotozávodu v Hranicích, zemřel bez potomků ve věku 57 let dne 11. ledna 1925 v Hranicích. Jeho manželka Augustina Helsnerová, nar. 1886, zemřela v r. 1955. Oba jsou pochováni na městském hřbitově v Hranicích v rodinné hrobce Helsnerů.

#### **Prameny a literatura:**

Matriky města Hranic a Holešova

Žákovské katalogy Akademie výtvarných umění ve Vídni

B. Indra: Hranické fotoateliéry 1868—1988, ZMHLT 1988 (červenec—srpen)

#### **Hraničtí zahrádkáři se činí**

Hranická základní organizace Českého zahrádkářského svazu se řadí mezi ty úspěšné organizace NF, kterým se daří zdárně naplňovat volební program na léta 1986—1990 i realizaci závěrů XVI. sjezdu KSČ.

V současné době má ZO ČZS 337 členů, kterou řídí 25ti členný výbor. Svou aktivitou přispívají k zlepšení životního prostředí. Postupně se jim daří zúrodňovat ty plochy půdy, které byly již řadu let neobdělány. Obhospodařují přes 96 ha půdy, na které pěstují převážně ovoce a zeleninu. Jejich celoroční obětavá a neúnavná práce je přínosem jak pro město, tak také pro naše národní hospodářství. Kromě samozásobování dodávají velkou část úrody a výpěstků do výkupny Spotřebního družstva Jednota a rovněž se starají o zásobení školních a závodních jídelen čerstvým ovocem a zeleninou. Jenom za poslední dva roky dodali zahrádkáři do výkupu a jídelen desítky tun rozmanitého ovoce a zeleniny v celkové hodnotě přes 800 000,— Kčs.

Na velmi dobré úrovni je v místní organizaci osvětová činnost. Do dnešního dne uskutečnila ZO ČZS 59 politicko-výchovných akcí. Vedle dobře zorganizovaných přednášek a besed, bylo uskutečněno 5 zdařilých výstav pro veřejnost a 6 zájezdů podnikli členové za poznáním a krásami naší vlasti. Nemalému zájmu se těší rovněž pořádané exkurze, kde získávají bohaté zkušenosti a podněty k další úspěšné činnosti.

K tradičně zdařilým akcím zahrádkářů patří v posledních letech bezesporu výstavy, které lákají návštěvníky města i blízkého okolí. Každoročně pořádají ve svém vlastním svazovém zařízení dvě výstavy pro veřejnost. A že se mají čím skutečně pochlubit, to dokazuje spokojenost návštěvníků, jejichž počet je rok od roku větší. Tu poslední si přišlo zhlédnout již na 1 000 lidí, kteří se nestačili obdivovat nádherným druhům ovoce a skvělým výpěstkům zeleniny.

Příkladně si členové zahrádkářského spolku počínají při plnění socialistických závazků, které uzavírají na počest slavných výročí. S velkou péčí se starají o svěřenou městskou zeleň a květinové záhony, které přebírají do trvalé péče. Velkou pozornost věnují výsadbě ovocných stromů a keřů. Další stovky brig. hodin odpracují při údržbě a modernizaci vlastního zařízení. Ve svých řadách mají také dobrovolné dárce krve. Jsou to právě zahrádkáři, kteří mají nemalý podíl na dobrých výsledcích našeho města v soutěži „Rozkvetlé město a obec“.

Obětavá a příkladná práce zahrádkářů je ku prospěchu města i celé naší socialistické společnosti.

Jaroslav Rychlý

#### **POCTA OBĚTEM DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY**

V rámci oslav 70. výročí vzniku Československé republiky byla dne 27. října 1988 v areálu obřadní síně na městském hřbitově odhalena pamětní deska 453 hranickým občanům, obětem fašistického útlaku v II. světové válce.

Slavnostní akt odhalení pamětní desky zahájil předseda MěstNV ing. Josef Libich za překvapivě velké účasti hranických občanů, zástupců organizací NF, závodů, škol a vojenské posádky. Tajemník OV KSČ Dr. Miroslav Čech ve svém projevu zdůraznil důležitý dopad odbojové činnosti v boji proti nacistickým okupantům i těžké oběti, který tento odboj přinesl. Po odhalení pamětní desky poděkoval předseda základní organizace ČSPB v Hranicích s. ing. Josef Blažek za spolupráci při vytvoření tak důstojného památníku. Současně pozval přítomné na výstavu „Naše město v odboji proti fašismu“, která byla o hodinu později zahájena ve výstavní síni Sdruženého klubu ROH.

Výstava prostřednictvím cenných dokumentů připomněla návštěvníkům období II. světové války v našem městě, smutné události a osudy občanů od doby hanebného Mnichova, přes okupaci a odbojovou činnost až po dny osvobození Rudou armádou.

Nečekaně vysoké návštěvy této výstavy, především škol, byly důkazem, že zájem, seznámit mladou generaci s bojem o získání ztracené svobody, byl splněn. Výstava byla doplněna promítáním unikátních diapositivů z koncentračního tábora Mauthausen, zároveň s působivým slovním doprovodem. Pro velký zájem návštěvníků musela být výstava prodloužena o další čtyři dny. Výstavu zhlédlo víc než 5.000 návštěvníků.

Výstavu připravil výbor základní organizace ČSPB v Hranicích za podpory mnoha organizací. Náš velký dík za spolupráci při přípravě výstavy patří s. učitelkám Lidové školy umění, ředitelství Zdravotnické školy, propagačnímu oddělení závodu k. p. Sigma Hranice, pracovníkům Sdruženého klubu ROH, Městskému národnímu výboru. Vlastivědnému ústavu a Okresnímu archivu — pracoviště Potštát. Svým přístupem k této akci podpořili naši snahu připomenout neblahé období v našich dějinách a přispět tak k boji za trvalý mír.

Antonín Nezhyba,  
za ZO — ČSPB Hranice





Fotografie Čestmíra Novotného z odhalení pamětní desky obětem fašismu.

## Poděkování za zdařilou výstavu

Výstava „Naše město v boji proti fašismu“, která byla instalována ve dnech 27. 10. — 10. 11. 1988 ve výstavní síni SK ROH, patřila v tomto roce k tématicky nejzávažnějším. Vysoký počet návštěvníků této výstavy je důkazem, že výstava byla velmi obsažná, sdělná a varující. Shromážděné dokumenty promlouvaly zvláště k mladé generaci zcela neformálně, opravdově.

Organizátorům výstavy — členům ZO ČSPB v Hranicích — pomáhala při realizaci výstavy řada organizací, tak jak jsou vyjmenovány v článku s. Antonína Nezhyby. Od ČSPB se jim dostalo v onom článku poděkování, ale teď je řada na nás, abychom jménem všech občanů města Hranic poděkovali iniciátorům výstavy a všem zúčastněným členům ZO ČSPB na ní. Výstavě jistě věnovali velký počet hodin usilovné práce, který se však nemínul účinkem. Na dojmy a pocity, které si návštěvníci z výstavy odnášeli, nelze zapomenout.

Ještě jednou srdečný dík za dobře vykonanou práci a mnoho zdraví a elánu do další činnosti.

Jiřina Kameníčková,  
místopředsdkyně MěstNV



Zahájení výstavy „Naše město v boji proti fašismu“, foto Čestmír Novotný.

## SVAZARM INFORMUJE

V minulém čísle jsme Vám poskytli zevrubnou informaci o činnosti Svazarmu na Hranicku. Jako další měla následovat podrobnější zpráva o činnosti ZO AMK—Kemp. Z organizačních důvodů však musíme zařadit informaci o ZO Aeroklub Hranice.

Aeroklub Hranice patří mezi aerokluby základní sítě a je řízen dobrovolnými funkcionáři. Náčelníkem Aeroklubu Hranice je Ing. Petr Krejčířik, předsedou Jaroslav Burian a předsedou politicko-výchovné komise JUDr. Miroslav Svatoň.

V Severomoravském kraji patří mezi menší aerokluby. Budova, v které sídlí, je stará a neodpovídá již současným potřebám života aeroklubu. Proto snahou vedení je získat povolení a prostředky na výstavbu nové provozně-výcvikové budovy. Svými výkony a aktivitou členské základny se však řadí Aeroklub Hranice již řadu let na čelní místo mezi aerokluby Severomoravského kraje.

Hlavním posláním aeroklubu je výcvik mladých letců a parašutistů v nedílné jednotě s politicko-výchovnou činností. Velmi záslužná je i péče o letecký dorost, který je organizován v rámci kroužků mladých letců, parašutistů i modelářů. Svým zaměřením je aeroklub výběrovou organizací sportovně-branného charakteru. Výběr uchazečů je náročný a je limitován počtem letecké techniky, kapacitními možnostmi výcviku, morálně-politickým profilem, zdravotním stavem zájemců a již od počátku se u nich předpokládá vyhraněný zájem o létání či parašutismus. Sportovně-branná činnost aeroklubu není samoúčelná. Slouží mimo jiné k přípravě na povolání vojenského pilota nebo pilotů jiných organizací. Výcvik v aeroklubu je z celospolečenského hlediska přínosem, protože podstatně zlevňuje a urychluje další výcvik na drahé a náročné letecké technice.

Základní organizace Aeroklubu Hranice má 3 odbory. Jsou to: bezmotorový odbor, parašutistický odbor a letečtí modeláři.

Bezmotorový odbor tvoří největší část a má 49 členů zařazených do základního, pokračovacího a sportovního výcviku. V základním výcviku jsou zařazeni žáci od 15-ti let. Po zvládnutí teoretické přípravy, která probíhá v zimních měsících a skládá se z předmětů: letecká meteorologie, aerodynamika a mechanika letu, navigace, letecké přístroje, stavba letadla a znalost předpisů. Pak zasednou adepti poprvé za řídicí páku osvědčeného cvičného dvoumístného kluzáku L-13 „Blaník“. Po absolvování základního leteckého výcviku, jehož délka je v mnohém závislá na schopnostech jednotlivých žáků, skládají pilotní zkoušky před krajským inspektorem. Tím však jejich výcvik nekončí, protože dále jsou zařazeni do pokračovacího výcviku, kde se dále zdokonalují. Pokračovací výcvik je ukončen splněním třech podmínek. Je to dosažení převýšení 1000 m, nepřetržitý let 5 hodin a přelet 50 km. Po ukončení pokračovacího výcviku se piloti zařazují do sportovního výcviku, kde rozvíjí dále své schopnosti plněním náročnějších disciplín.

Bezmotorový odbor má 6 kluzáků a 1 motorizovaný kluzák. O svěřenou leteckou i pomocnou techniku pečují vlastními silami, kde velký podíl má František Losert a Alois Sohr. Největších sportovních úspěchů v tomto roce, ale i v historii Aeroklubu Hranice dosáhli Ing. Petr Krejčířík a Alois Sohr přeletem 500 km na trati Hranice — Havlíčkův Brod — Hodlovice — Hranice na výkonných kluzácích VSO—10 „VOSA“.

Parašutistický odbor má 30 členů — sportovců. Předsedou je Miroslav Kovář. Do činnosti para-odboru patří základní výcvik. Základní výcvik mohou absolvovat zájemci, kteří dovrší v den 1. seskoku 15 let a splňují kritéria pro přijetí do aeroklubu. Výcvik je prováděn ve střediscích Hranice, Přerov a Nový Jičín a trvá minimálně 66 hodin. Je zakončen třemi seskoky z výšky 600 m s automatickým otevřením padáku. Po absolvování základního výcviku mohou zájemci pokračovat sportovně. Výcvik branců je prováděn v Přerově a je ukončen 5-ti seskoky z výšky 800 m. Sportovní výcvik je rozdělen do 5-ti sportovních tříd. Jsou to:

3. třída, 2. třída, 1. třída, mistr sportu „A“ klasické disciplíny a mistr sportu „B“ — skupinová akrobacie.

Sportovci se zúčastňují soutěží krajských až po mistrovství republiky a to v klasických disciplínách a parašutistickém branném víceboji.

Hraničtí parašutisté již tradičně každý rok pořádají soutěž „Moravská brána“ v přesnosti přistání jednotlivců i družstev. Mimo tuto sportovní činnost ještě vedou kroužky mladých parašutistů při pionýrských skupinách.

Letečtí modeláři mají 29 členů a do organizace Aeroklubu Hranice byli zařazeni v minulém roce. Předsedou je Zbyněk Grosman.

Tento sport rozvíjí tvůrčí technické myšlení, zručnost a kladně formuje vlastnosti člověka. Často motivuje mládež k volbě technických povolání a umožňuje účelně a zajímavou formou využívat volný čas. Letecké modelářství vyžaduje hluboké teoretické znalosti a praktické dovednosti v různých technických oborech (např. elektrotechnika, elektronika, radiotechnika). Vychovává ke kamarádství, čestnému sportovnímu zápolení, houževnatosti a vynalézavosti. Letečtí modeláři mají své dílny v prostorách bývalých tříd školy u cementárny. Letiště využívají při svých soutěžích podle plánu činnosti Aeroklubu Hranice.

Na letišti Aeroklubu Hranice se každoročně pořádají akce celospolečenského významu, které jsou propagovány ve výloze MěV Svazarmu. Všechny Vás srdečně zveme.

Výbor ZO Aeroklub Hranice

## Jaroslav Štěpán vystavuje

Z podnětu Vlastivědného muzea J. A. Komenského vystavuje ve dnech 10. 11. — 4. 12. t. r. v přerovské Pasáži hranický malíř a grafik Jaroslav Štěpán.

Protože umělec zajímá veškerý život kolem, stoupá i tematická náročnost této výstavy. Je to ovšem také výsledek poctivého uměleckého zápasu, který se nespokojí tolika jedním tématem, jež by se donekonečna opakovalo. Přesto, anebo právě proto, zůstává Jaroslav Štěpán sám svůj, i když navázal na ideově zdravé, realisticky pravdivé, progresivní výtvarné proudy.

Mezi vystavovanými pracemi zaujímají přední místo krajiny, na nichž vystopujeme základní rys malířovy tvorby, totiž — navzdory směřování ke zjednodušení — vědomou a chtěnou srozumitelnost s trochou melancholického zastření.

V šedesátých letech studuje Jaroslav Štěpán dálkově na Univerzitě Palackého v Olomouci a zabývá se intenzivněji figurou a portréty cizinců (Řekyně Kaliopé, Portrét Brazilana aj.), které za tím účelem vyhledával. K dosavadní tematice přistupují v dalším desetiletí ještě technické náměty (Na nástupišti v Odrách, Stavba metra aj.) a jako novum figurální kompozice z tanečního a divadelního prostředí (Póza I, Póza II, Před operní premiérou aj.).

Dalšími roky se hustě prolíná mistrův nejvlastnější motiv — záznamy velkoměstských ulic (Paříž — Rue de l'Opera, Ostrava v dešti aj.), které malíře přitahují, a které ostatně provázají celou jeho tvorbu. Ale ani dnes to nejde bez lásky k člověku a bez poctivého zvládnutí řemesla i oněch výtvarných zákonitostí, jež odpovídají fyzickému a duchovnímu uzpůsobení člověka. Lyrický protějšek k námětu ulic představují zátiší a kytice (Poslední akord léta, Zátiší s baletními střevíčky aj.). Pro umělecké ztvárnění jsou mistrovými nejoblíbenějšími květinami slunečnice.

Jaroslav Štěpán miluje své umění a je s ním bytostně spjat. Touží po tom zůstat lidem srozumitelným a obdarovávat takovými hodnotami, aby estetický prožitek z nich zanechával v člověku kladný mravní i citový dojem, jenž diváka povznáší. Srozumitelnost malířova díla je přesvědčivá, vycházející z realistického uchopení skutečnosti, na jejímž základě se oírá uměleckou zkratku.

V dějinách výtvarného umění se setkáváme s nejedním tvůrcem, jehož dílo vyslovalo životní pocit lidí, splývalo tak s jejich životem a stalo se očekávaným uměleckým gestem. Nevyhlíží se právě dnes, byť třeba podvědomě, poctivé a srozumitelné dílo, naplněné prostou, ale opravdovou láskou nikoli ke své vlastní důležitosti, nýbrž k člověku, jemuž chce být službou?

dr. Iva Pavlová



Z díla Jaroslava Štěpána „Před operní premiérou“.

Dvěma snímky Jiřího Valigury připomínáme koncert souboru Spirituál kvintet s Žannou Bičevskou, který se konal dne 28. října t. r. v hranické sokolovně.



Žanna Bičevská při vystoupení.



Oblíbené tváře souboru Spirituál kvintet — Dr. Oldřich Ortinský a Ing. Dušan Vančura.

## Agilní jubilantka

Letos se dožívá významného životního jubilea hranická rodačka učitelka Helena Vácová - Relská.

Ve své pedagogické i výchovné práci byla velmi svědomitá, protože své povolání měla ráda. Na různých školách vedla odborně nápravná cvičení.

Mimo školní činnost věnovala se svým oblíbeným koníčkům. Byla to tělesná výchova, sport, balet a cestování. Prošla mnohými kursy a školením a nabyté vědomosti uplatňovala v kulturních pásmech, tanečních kroužcích, pořádáním besídek, akcí „Děda Mráz“, režii výpravných divadel s četnými tanci. Jako náčelnice Sokola nacvičovala sletová prostoná, tělovýchovná vystoupení pro akademie, taneční čísla sokolských Šibřinek, silvestrovské programy, národní a klasické tance i baletní vložky do divadel a operet. Spolupracovala také se svým manželem v baletním studiu.

Měla na starosti v okresním měřítku nácvik „Cvičení s krychlemi“ pro Spartakiádu. Byla úspěšná i ve cvičení na nářadí, bruslení, lyžování a tenisu.

Její osobnost byla a je bytostně spjata s naším městem proto nezůstala pozadu ani v politické a odborové činnosti. Pracovala v Občanském výboru, absolvovala čelné funkce v KSČ, SČSP a ROH. Byla předsedkyní učitelské organizace i lektorkou stranického školení. Vyučovala v Lidových kursech ruštiny. Má za sebou řadu přednášek a v poslední době měla v představenstvu ČSBD pravidelné politické proslovy.

Kromě této činnosti má další koníčky i v domácnosti. Je to olejomalba, klavír, šití, ruční práce a mnohostranné kutilství.

Zúčastňuje se spolu s občany jarních brigád v místě svého bydliště a mohla by být vzorem mladým lidem.

Za svou obětavou práci byla oceněna. Obdržela četná čestná uznání i diplomy a v srpnu převzala na členské schůzi KSČ „Čestný odznak za budování okresu Přerov“, který jí udělil Okresní výbor KSČ v Přerově.

Tělovýchovnou činností a sportem získala zdraví a svěžest.

Gratulujeme a přejeme i nadále hodně zdraví.

Uliční organizace č. 3  
Občanský výbor č. 2



## Životní jubilea občanů našeho města v měsíci prosinci 1988

### 75 LET:

Kratochvíl Vratislav, Hranice, Hakenova 346  
Jahnová Marie, Hranice, Jungmannova 1805  
Gogela Miroslav, Hranice, Janáčkova 5  
Hrda Jan, Hranice, Galašova 172  
Smejkal Zdeněk, Hranice, Hřbitovní 22  
Slavík Josef, Hranice, Drahotuše, Hranická 237

### 80 LET:

Pavlík Alfréd, Hranice, Nerudova 1721  
Riegelová Josefa, Hranice, Nerudova 1721  
Franková Marie, Hranice, ČSA 191  
Molitorová Bohumila, Hranice, Komenského 379  
Mácová Terezie, Hranice, Obránců míru 1361  
Pierunek Emil, Hranice, Jaselská 1611  
Prokešová Otylie, Hranice, Středolesí č. 2

### 85 LET:

Piknová Eleonora, Hranice, Sklenný kopec 1608  
Sedláková Štěpánka, Hranice, Slavíč 78  
Bočaň Josef, Hranice, Slavíč 14

### 90 A VÍCE LET:

Juráňová Anna, Hranice, Jungmannova 1805 — 90 let  
Král Bohumil, Hranice, Olšovec 44 — 90 let  
Klivar František, Hranice, Olšovec 53 — 91 let  
Vlčková Štěpánka, Hranice, Drahotuše, Hranická 82 — 92 let  
Korčová Štěpánka, Hranice, Sovětské armády 446 — 93 let  
Kopřiva František, Hranice, 1. máje 1662 — 94 let

Sbor pro občanské záležitosti rady MěstNV v Hranicích přeje všem jubilantům hodně zdraví a spokojenosti do dalších let.

### Oprava:

V blahopřání jubilantům v říjnovém čísle se nedopatřením vyskytly dvě chyby, za které se jubilantům omlouváme. Mezi pětasedmdesátiletými byla chybně uvedena jména:

Čadra Antonín, tř. 1. máje 1279  
Hloužek Leopold, Jaselská 1045

## HARMONIA O VÁNOCÍCH

Jako vyvrcholení letošní bohaté činnosti pěveckého sboru „Harmonia“ si vás dovoluujeme pozvat na několik slavnostních koncertů, které pořádáme pro své příznivce v měsíci prosinci a k zpříjemnění vánoční nálady.

První z nich se uskuteční 14. 12. t. r. v 19.00 hod. v sále Lidové školy umění v Lipníku nad Bečvou. Program bude sestaven především z děl starých mistrů a úprav lidových písní. V instrumentální části koncertu vystoupí učitelé LŠU Lipník nad Bečvou.

O dva dny později, tedy 16. 12. t. r. vystoupí Harmonia společně s Vyškovským pěveckým sborem pod taktovkou Dr. Antonína Jiší v Besedním domě ve Vyškově. Bude uvedena Česká mše vánoční J. J. Ryby, začátky koncertů v 17.00 a 20.00 hod.

Ve středu 21. 12. t. r. se koná v 18.00 hod. v sále Sdruženého klubu ROH v Hranicích Vánoční koncert, kde vystoupí také obě oddělení Hranického dětského pěveckého sboru. Harmonia přednese díla starých mistrů a skladby s vánoční tematikou.

Posledním letošním koncertem pak bude provedení České mše vánoční J. J. Ryby dne 28. 12. t. r. v 18.30 hod. v římsko katolickém kostele v Hranicích.

Doufáme, že připravený bohatý program najde odezvu v řadách publika.

Přejeme všem příjemné prožití vánočních svátků, hodně zdraví a těšíme se na setkání na některém z koncertů.

Za pěvecký sbor Harmonia Barbora Pánková





## PROGRAMY SK ROH

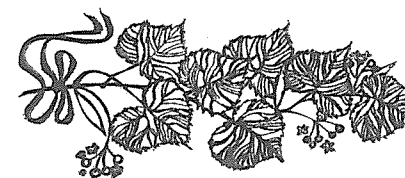
Pondělí 5. 12. klubovna SK ROH na tř. 1. máje 19.00 hod.	Přednáška <b>VÝZNAM UMĚNÍ V ŽIVOTĚ SOUČASNĚHO ČLOVĚKA</b>
Středa 7. 12. sál SK ROH 18.00 hod.	Akce Klubu mladých <b>TANEČNÍ DISKOTÉKA</b> Uvádí Jiří Ličko
Čtvrtek 8. 12. klubovna SK ROH na tř. 1. máje 16.00 hod.	Akademie třetího věku <b>TA NAŠE PÍSNÍČKA ČESKÁ</b> Vzpomínkový pořad sestavený z písničkových nahrávek 30. a 40. let (K. Hašler, V. Burian, V + W, O. Nový, I. Zemánková)
Neděle 11. 12. sál SK ROH 15.00 hod.	<b>TANEČNÍ DISKOTÉKA</b> Uvádí Vojta Janíček
Pátek 16. 12. Sobota 17. 12. sokolovna 18.00 hod.	Slavnostní ukončení kursů společenského tance a chování <b>KOLONY</b> Společenskou zábavu řídí v pátek manželé Jančaříkovi, v sobotu manželé Chvatíkovi. K tanci hraje „Pobečvanka“, řídí Alois Kujal
Úterý 20. 12. sál SK ROH 17.00 hod.	Akce Klubu mladých <b>KLUB STOPROCENTNÍCH DĚTÍ</b> Program pro děti od 6 do 12 let — písničky, scénky, soutěže, diskotéka
Středa 21. 12. sál SK ROH 18.00 hod.	<b>VÁNOČNÍ KONCERT</b> Účinkují: <b>Hranický dětský pěvecký sbor</b> (přípravné oddělení a hlavní sbor) <b>Harmonia</b> — smíšený jevecký sbor Oba sbory řídí Dr. Taťána Jonasová Program bude uvádět Barbora Pánková
Středa 28. 12. řím. kat. kostel 18.30 hod.	<b>VÁNOČNÍ KONCERT</b> Účinkuje pěvecký sbor „Harmonia“ za řízení Dr. Taťány Jonasové Program: Jakub Jan Ryba: Česká mše vánoční za doprovodu varhan

Změna programů vyhrazena.  
Předprodej vstupenek v kanceláři SK ROH, tel. 20 741

## Zemřelí občané našeho města v měsíci říjnu 1988

Březina Bohumil, Hranice, Sovětské armády 1082, nar. 8. 2. 1924  
 Čablová Františka, Hranice, Jungmannova 1805, nar. 7. 3. 1902  
 Lev Zdeněk, Hranice, Vrchlického 826, nar. 13. 6. 1927  
 Faltýnková Marie, Hranice, Slený kopec 1160, nar. 27. 4. 1908  
 Vokurková Anna, Hranice, Kropáčova 642, nar. 2. 6. 1909  
 Lukeš Alois, Hranice, Drahotuše, Lipnická 15, nar. 10. 2. 1921  
 Jakubec Bohumír, Hranice, Nerudova 1721, nar. 22. 10. 1901  
 Rablová Marie, Hranice, 1. máje 1664, nar. 7. 7. 1912  
 Frydrych Josef, Hranice, Čsl. armády 206, nar. 5. 5. 1940  
 Filipčíková Šarlota, Hranice, Skalní 729, nar. 15. 10. 1908  
 Odstrčilová Anděla, Hranice, Komenského 286, nar. 22. 11. 1906  
 Honyš Karel, Hranice, Struhlovsko 1491, nar. 20. 1. 1944  
 Berger Alfréd, Hranice, Zborovská 1297, nar. 5. 4. 1930  
 MVDr. Pastyřík Jaroslav, Hranice, Vrchlického 721, nar. 9. 3. 1931  
 Faltýnek Zdeněk, Hranice, Mlýnský příkop 1789, nar. 8. 12. 1945  
 Bahner Valter, Hranice, Struhlovsko 1489, nar. 26. 6. 1907

Čest a věčná památka všem zemřelým!



## PROGRAMY KIN

### Kino SVĚT

3.—5. 12.	<b>Pravidla kruhu</b> Hořká komedie z prostředí, kde pády jsou časté a tvrdé. Český film. Mládeži nepřístupno.
6.—9. 12.	<b>Kamarád do deště</b> Sagvan Tofi a Lukáš Vaculík v hlavních rolích české komedie. Mládeži nepřístupno.
10.—12. 12.	<b>Dobyvatelé ztracené archy</b> Dobrodružství s notnou dávkou napětí, humoru a nadsázky. Americký film.
12. 12. 17.00 hod.	<b>Dáma s psíčkem</b> Romantický příběh lásky, podle povídky A. P. Čechova.

13.—16. 12.	<b>Veselé velikonoce</b> Velké trampoty nenapravitelného „Casanovy“. Francouzský film, nevhodný do 12 let.
17.—19. 12.	<b>Kam pánové kam jdete</b> Česká komedie o pánovi, který přestal být hodný a poslušný. Mládeži nepřístupno.
20.—23. 12.	<b>Policajt umí karate</b> Nepatrná stopa po pachatelích loupežné vraždy. Japonský film.
24. 12.	<b>Nehraje se</b>
25.—26. 12.	<b>Krokodýl Dundee</b> Z australské buše do New Yorku. Americký film. Mládeži přístupno.
27.—28. 12.	<b>Angelika, markýza andělů</b> Fantastická dobrodružství neohrožené, mladé a půvabné markýzy. Italsko-francouzský film.
29.—30. 12.	<b>Báječná Angelika</b> Angelika, vzdoruje králi slunce. Italsko-francouzský film.
31. 12.	<b>Nehraje se</b>

Začátky představení jsou v 17.00 a v 19.30 hod. Na filmy, označené poskytujeme 50 % slevy. Změna programu vyhrazena.

#### Filmy pro děti — každou sobotu v 15.00 hodin

3. 12.	<b>Indiáni z Větrova</b> O velkém přátelství, radostech a smutku dětí. Český film.
10. 12.	<b>Správná trefa</b> O problémech chlapce z venkova, který si hledá kamarády ve městě. Český film.
17. 12.	<b>Tajný úkol</b> Napínavý příběh čtyř mladých bojovníků. Sovětský film.
24. 12.	<b>Nehraje se</b>

#### Filmy pro mládež — každou neděli ve 14.30 hodin

4. 12.	<b>Cesta do hlubin študákovy duše</b> Starší česká komedie s J. Plachtou v hlavní roli
11. 12.	<b>Vzdálené vrcholky hor</b> Dobrodružný příběh z Indie minulého století. Britský film.

18. 12.	<b>Můj brácha má prima bráchu</b> O podnikavém sourozenci a trampotách první lásky. Český film.
25. 12.	<b>Nerovný zápas</b> Bílý muž v čele indiánského boje o zlatonosné území. Americký film

#### Představení pro školní družiny — každé úterý a středu ve 13.30 hod.

6.—7. 12.	<b>Nic a kocour Herkules</b> Sovětská pohádka o strašidle, které spalo ve zdi a tikalo jako budík.
13.—14. 12.	<b>Papouškův velký den</b> Pásmo neuvěřitelných příběhů, které se mohou stát jen v pohádkách. Sovětský film.
20.—21. 12.	<b>Bolek a Lolek na divokém západě</b> Polský film.

#### Kino DRAHOTUŠE

Pátek 2. 12. 19.30 hod.	<b>Záskok</b> Situační komedie o tom, jak lze zachránit ohrožené manželství. Mládeži nepřístupno.
Neděle 4. 12. 16.30 hod. Pondělí 5. 12. 19.30 hod.	
Středa 7. 12. 19.30 hod.	<b>S tebou mě baví svět</b> Česká barevná veselohra
Pátek 9. 12. 19.30 hod. Pondělí 12. 12. 19.30 hod.	<b>Tanec s cizincem</b> Psychologické drama velké lásky a kruté pomsty. Do 18 let nepřístupno.
Neděle 11. 12. 16.30 hod.	<b>Nástrahy velkoměsta</b> Italská komedie o muži, který dobývá „velký svět“
Středa 14. 12. 19.30 hod.	<b>Okamžik záblesku</b> Dobrodružný film USA. Série vražd, kterou zapříčinil nález vraku
Pátek 16. 12. 19.30 hod. Neděle 18. 12. 16.30 hod. Pondělí 19. 12. 19.30 hod.	<b>Velký bazar</b> Bláznivá francouzská komedie s populární skupinou Les Charloto .

Středa 21. 12. 19.30 hod.	<b>Prohnili</b> Francouzská kriminální komedie. Svěrázně zaučování policejního eleva. Mládeži nepřístupno.
Pátek 23. 12. 19.30 hod.	<b>Pehavý Max a strašidlá</b> Parodie na příběhy, kde láska promění strašidlo v člověka.
Neděle 25. 12. 16.30 hod.	
Pondělí 26. 12. 19.30 hod.	
Středa 28. 12. 19.30 hod.	<b>Dárek</b> Špatně utajené milostné dobrodružství novopečeného důchodce. Francouzská komedie.
Pátek 30. 12. 19.30 hod.	<b>Stvoření světa</b> Kreslený film E. Hofmana.
Neděle 1. 1. 1989 16.30 hod.	Animovaná komedie

### Nedělní pohádky pro děti ve 14.30 hod.

Neděle 4. 12.	<b>Holubářka</b> Pohádka o vlastním světě na balkóně činžáku
Neděle 11. 12.	<b>O princezně Furieně</b> Klasická pohádka
Neděle 18. 12.	<b>Tři veteráni</b> Česká filmová pohádka podle J. Wericha
Neděle 25. 12.	<b>Čarovný les</b> Klasická pohádka

### Představení pro družinu — každou středu ve 13.30 hod.

Středa 7. 12.	<b>Únos číslo 13</b> O klucích, kteří svým únosům přišli příliš draze
Středa 14. 12.	<b>Buratino</b> Pohádkový příběh nezbedného panáčka
Středa 21. 12.	<b>Tajemství staré půdy</b> Neuvěřitelná dobrodružství u Jaderského moře

Zpravodaj města Hranic a lázní Teplíc nad Bečvou. — Vydává Sdružený klub ROH v Hranicích. — Cena výtisku Kčs 2,—. — Tisk povolen ONV Přerov pod číslem: o 380825487. — Tisknou MTZ Olomouc, provoz 12, Leninova 21.

## ZPRAVODAJ MĚSTA HRANIC A LÁZNÍ TEPLIC nad Bečvou

OBSAH

Ročník XXX.

Vydává Sdružený klub ROH v Hranicích

### LEDEN:

Úvodní slovo předsedy MěstNV s. ing. Josefa Libicha a předsedy MěstV KSČ s. Václava Dohnala

PhDr. Bohumír Indra: Kapitoly z topografie města Hranic  
Dům Peroutkovský čp. 89

Průvodce hudbou Sm kraje

Soutěž fotoamatérů

Informace ke koncertu KPH: Brass Band Brno

### ÚNOR:

Václav Diviš: Odkaz Vítězného února

Město Hranice a Hranicko v literatuře 1981—1985

Informace ke koncertu KPH: Collegium tripartitum

Co se skrývá pod názvem Klub stoprocentních dětí?

Premiové spojení mladých (informace Státní spojitelný)

### BŘEZEN:

Václav Dragoun: Naším ženám (báseň)

J. Rychlý: Hodnocení společného programu TV

Nejlepší sportovci a pracovníci v tělovýchově v roce 1987

EP — VŠ: 125 let ochotnického divadla v Drahotuších

E. Horáková: Za Adolfem Bachelem

Ing. Milan Sanetřík: Ekoforum 88

Ivo Koryčánek: Z činnosti SSM Hranice

E. Horáková: Nová kniha Josefa Fraise

EH: K televiznímu seriálu „Rodáci“

## DUBEN:

Anežka Popová: Soudruh Antonín Zápotocký na návštěvě v Hranicích  
(Významná událost před 35ti lety)

PhDr. Boh. Indra: Kapitoly z topografie města Hranic  
Dům Šidlovský čp. 21 na Dolním podloubí

ing. V. Foltánek: Černotínský lom je nezajímavý?

J. Rychlý: Atleti TJ Sigma bilancují

J. Rychlý: Prospěšná práce včelařů

Jindřich Beneš: Z činnosti MĚDPM v Hranicích

Informace ke koncertu KPH

## KVĚTEN:

PhDr. Boh. Indra: Kapitoly z topografie města Hranic  
Dům čp. 103 Horního podloubí

J. Rychlý: Z činnosti Sboru pro občanské záležitosti

Ing. V. Richtár, CSc.: Letní procházka přírodní rezervací Hůrkou

Z činnosti Městského domu pionýrů a mládeže

Věra Holešovská: Žáci lidové školy umění opět soutěžili

## ČERVEN:

Věra Holešovská: 20. výročí založení žakovského dechového orchestru lidové školy umění v Hranicích

Drahomír Opravil: Drobné provozovny MěstNV Hranice v podmínkách přestavby

PhDr. Boh. Indra: Kapitoly z dějin města Hranic  
Dům Suchánkovský čp. 104 na Horním podloubí

Vyhodnocení socialistické soutěže BSP ČSP

E. Horáková: Jarní překvapení

(O návštěvě dětského pěveckého sboru Zornička)

E. Horáková: Výroční konference Sdruženého klubu ROH

EH: Ohlédnutí za výstavou EKOFORUM 88

I. K.: Tradiční pochod na Helfštýn

J. M.: Mírový pochod po stopách hranických odbojářů

Sádrový muž a betonová žena

Postřehy z koncertu skupiny Tarantula

## ČERVENEC, SRPEN:

Rozšíření pravomocí občanských výborů

E. Horáková: 35. výročí Sboru pro občanské záležitosti

PhDr. Boh. Indra: Hranické fotoateliéry 1868 — 1988

V. Holešovská: Smíšený žakovský orchestr LŠU

Úspěchy výtvarného oboru LŠU

M. Veselý: Z činnosti Domu pionýrů

Z historie i současnosti tanečního orchestru SK ROH, vedeného s. Jar. Jiříčkem

Návštěva z Oederanu

## ZÁŘÍ:

Marie Velechová: Zahajujeme nový školní rok

AL: Za vyšší účinnost práce občanských výborů MěstNV v Hranicích

Jar. Rychlý: Celé město v pohybu

Ing. Jiří Motan: Celé město v pohybu

Hranická štafeta opět na startu Mezinárodního mírového běhu

Pavel Novák: Hranická osma

Dr. Jaroslav Strnad: Stará garda mezinárodně

E. Horáková: Národní umělkyně Naděžda Kniplová hostem KPH

EH: Pražské kytarové kvarteto (informace ke koncertu KPH)

## ŘÍJEN:

Dr. Ivan Krška: Naše město před sedmdesáti lety

PhDr. Boh. Indra: Kapitoly z topografie města Hranic

Dům Městské knihovny čp. 102

HO: Návštěva z Oederanu

Ivo Koryčánek: Pozvánka na sportovní akce MěstV SSM Hranice

Česká státní spořitelna informuje

Barbora Pánková: Harmonia na Bouzově

Ant. Nezhyba: A konečně se dočkají...

EH: Recitál Ireny Budveiserové

EH: III. abonentní koncert KPH

## LISTOPAD:

RSDr. Petr Majer: Rozvíjíme odkaz VŘSR

Jaroslav Rychlý: Úspěšná reprezentace města

L. Millianová: Výstava vietnamského umění

Ing. Vojtěch Richtár, CSc., Vlastimil Pírek: O houbách hranických lesů, parků  
a luk

Svazarm informuje

Barbora Pánková: Harmonia a Vyškovský smíšený sbor

EH: Národní umělkyně Naděžda Kníplová v Hranicích

EH: Národní umělec Lubomír Malý v Hranicích

E. Horáková: Cimbálová muzika Jury Petřů z Kyjova

#### PROSINEC:

PhDr. Boh. Indra: Kapitoly z kulturní historie města Hranic

Hranický akademický malíř Ferdinand Helsner 1867—1925

Ant. Nezhyba: Pocta obětem II. světové války

Jiřina Kameníčková: Poděkování za zdařilou výstavu

Jaroslav Ryhlý: Hraničtí zahrádkáři se činí

Dr. Iva Pavlová: Jaroslav Štěpán vystavuje

Agilní jubilatka

Z činnosti Svazarmu (Aeroklub)

Pravidelně v každém čísle:

rubrika Připomínáme si..., programy kulturních akcí SK ROH nebo jiných organiza-  
cí, blahopřání jubilatům, vzpomínka na zemřelé, seznamy občánků uvítaných  
do svazku obce, programy kin.